ВЕСЕЛКА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

THE RAINBOW

A CHILDREN'S MAGAZINE

РІК VIII. КВІТЕНЬ 1961 Ч. 4. (80)

НАША ПОШТА

НАШИМ СПІВРОБІТНИКАМ, ЧИТАЧАМ, ПЕРЕДПЛАТНИКАМ, ЇХ БАТЬКАМ, УЧИТЕЛЯМ І ВИХОВНИКАМ, ВСІМ НАШИМ ПРИХИЛЬНИКАМ І ЖЕРТВОДАВЦЯМ ШЛЕМО РАДІСНЕ —

Христос Воскрес!

Редакція „ВЕСЕЛКИ"

Маленький Ераст М р и ц з Торонта (Канада) сам ще не вміє писати, тож попросив свою маму, щоб написала від нього листа до „Веселки":

Дорога „Веселко!" Ти мені дуже подобаєшся і я люблю слухати, як мама мені Тебе читає. Я сам ще не вмію читати. Ходжу до англійського садочка. Там говорять по-англійськи і я ще не все розумію. Ходжу також до музичного садочка. Дуже люблю туди ходити. Вчуся грати на піяніні. Хотів би вчитися грати й на скрипці.

Дякую всім тим, що пишуть і ілюструють Тебе. Я хотів би, щоб писали ще казочки про кораблі, ракети, літаки й про котиків, бо я їх найбільше з усіх звірят люблю. Хочу, щоб ти і цього року до мене приходила, тому посилаю передплату і пожертву на пресовий фонд.

Відповідь Р е д а к ц і ї: Дорогий Ерасте! Ти належиш до наймолодших „слухачів" нашого журналу. З Твого листа видно, що Тобі було всього чотири роки, коли Ти вже слухав казки й віршики з „Веселки", що Тобі їх читала мама. Незабаром підеш на українознавчі курси, навчишся читати і будеш уже читачем „Веселки". Подбаємо, щоб було більше казок про літаки й ракети, а про котиків майже в кожному числі „Веселки" є якийсь віршик.

Дякуємо за відновлення передплати та за пожертву.

Вітаємо щиро Тебе й Твою Маму, що читає Тобі „Веселку", і бажаємо Тобі успіху в науці й у музичному садочку!

— ⁂ —

Олесь К у д р и к з Йонкерсу, Н. Й., пише:

Дорога „Веселко!" Я дуже люблю Тебе читати, а найбільше Чап-Чалапа і Пуня Довгоноса. Я також люблю читати всі Твої казочки та оповідання про Україну, бо мені мама часто розповідає про неї. Я маю сім років. Вчуся в другій клясі і ходжу на курс українознавства. Вчуся дуже добре. Тебе, „Веселко", маю від першого числа і дуже цим тішуся. Висилаю передплату на 1961-ий рік і одного доляра на пресовий фонд.

— ⁂ —

Від Марійки й Лесі І л ь ч и ш и н з Рочестеру, Н.Й., ми отримали такого листа:

Дорога „Веселко!" Я маю вже 11 років, а моя сестричка Леся шість. Ми ходимо до церкви св. Йосафата. Я вже в п'ятій клясі, а моя сестричка в першій. Я також ходжу до третьої кляси української школи. Я, моя сестричка й братчик належимо до Осередку СУМА.

Я дуже люблю читати „Веселку". Моя сестра ще не вміє читати по-українськи, але захоплено слухає, як читає їй брат. Бажаємо Тобі, „Веселко", добрих успіхів і просимо, щоб Ти до нас приходила. Пересилаємо чотири доляри на передплату й доляра на пресовий фонд.

— ⁂ —

А ось лист від Олеся Ш в а б і н с ь к о г о з Клівленду, Огайо:

Дорога „Веселко!" Я дуже люблю читати Твої оповідання й вірші. Кожного місяця дожидаю нетерпеливо нового числа. Посилаю передплату на 1961-ий рік і бажаю, щоб Бог допоміг видавати „Веселку" на вільній Україні.

— ⁂ —

Любослав Андрій Г р и в н а к з Монтреалю пише:

Дорога „Веселко!" Пишу до Тебе листа з подякою за гарні образки, оповідання й казки, які я залюбки читаю. Я передплачую „Веселку" вже два роки і тепер висилаю передплату на 1961-ий рік. Дуже люблю читати в „Веселці" про нашу славну Україну, якої я не бачив, бо народився й живу в Канаді. Також люблю читати Чап-Чалапа й розв'язувати загадки. Люблю читати й усе інше, що вміщується в журналі. Маю сім років і ходжу до третьої кляси української та першої кляси англійської школи. Бажаю „Веселці" й її Редакції многая літа.

— ⁂ —

Відповідь Р е д а к ц і ї: Дорогі Діти! Дякуємо Вам за Ваші гарні листи й привіти. Радіємо, що „Веселка" Вам подобається і що Ви пильно її читаєте. Так само тішить нас, що Ви відвідуєте курси українознавства та пильно вчитеся. Прийміть нашу подяку за відновлену передплату та пожертви на пресовий фонд!

З уваги на багатий великодній і інший актуальний матеріял, зокрема дописи з дитячого життя й листування, продовження „Червоної Шапочки" буде в травневому числі „Веселки" — Р е д а к ц і я.

ВЕСЕЛКА — THE RAINBOW

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ КОЖНОГО ВІКУ

з кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода" заходами Українського Народного Союзу. Редагує Колегія з членів Об'єднання Працівників Дитячої Літератури. Річна передплата становить у ЗДА — 4.00 дол., у інших країнах — рівновартість цієї суми. Ціна окремого числа — 40 центів.

Адреса: "SVOBODA" — "Veselka", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J., USA.

Редакція застерігає собі право виправляти прислані авторами матеріяли. Передруки нових творів і ілюстрацій, вміщених у „Веселці", тільки за попередньою згодою Редакції й Видавництва та за поданням джерела.

Обкладинка роботи М. Бутовича. Розділові заставки М. Бутовича, Е. Козака, П. Холодного.

"THE RAINBOW" — "VESELKA"
published monthly by the Ukrainian National Association
81-83 Grand Street — Jersey City, N. J.
Subscription $4.00 per year.
Entered as Second Class Matter at Jersey City, N. J.

Ілюстрація на обкладинці: — Е. Козак — Великодня писанка.

Роман ЗАВАДОВИЧ

Ілюстрації П. ХОЛОДНОГО

ТИЖДЕНЬ ПІД ВЕЛИКДЕНЬ

Верба-цвітна Неділенька
Вербою махала,

Що за тиждень вже Великдень
Всім нам пригадала.

Тож не мали Понеділок
З Вівтірком спочинку,

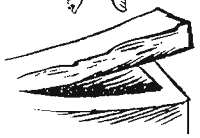

Виганяли і найменшу
З хати порошинку.

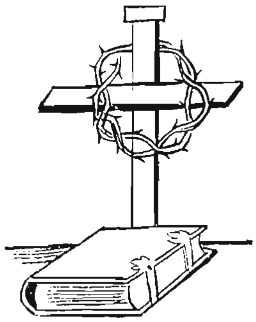
А Середа-господиня
Мала теж мороку:

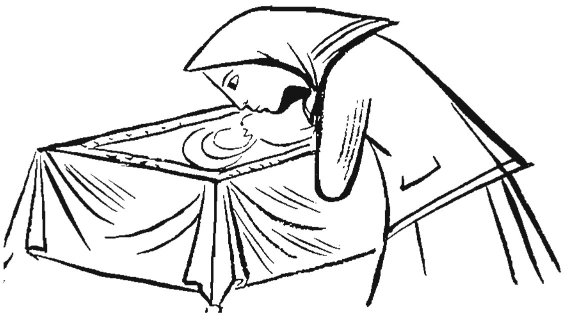

ХРИСТОС ВОСКРЕС

Випікала жовту бабу,
Паску круглобоку.

Четвер „страсті" прочитав
В смутку та в жалобі,
А П'ятниця сторожила
При Господнім гробі.

Ледве писанки Субота
Встигла посвятити,

Вже Великдень нам співає:
„Христос воскрес, діти!"

В глибокому смутку повідомляємо
про смерть

бл. п. ДМИТРА ГАЛИЧИНА

Головного Предсідника
Українського Народного Союзу і Президента Українського
Конґресового Комітету Америки, який помер
дня 26-го березня ц. р.
Молитвам Читачів „Веселки" поручаємо спокій душі Покійного, що
був щирим Приятелем дітей і великим Добродієм нашого журналу.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ !

ВИДАВНИЦТВО й РЕДАКЦІЯ „ВЕСЕЛКИ"

Леся ХРАПЛИВА *Ілюстрації Е. КОЗАКА*

ПИСАНКИ ОКСАНИ

Стукає-розносить вістку лісом дятель:
— Буде завтра Оксана писанки писати!
Шепнув на вушко зайчик хом'ячкові:
— Уже й краски у горщиках готові!
А жовтий лис переказав куниці:
— Купила вчора воску у крамниці!
Сказав ведмідь, гостюючи у вовка:
— І писальце вже є, тоненьке, наче голка!

Отак то лісом ці вістки ходили, аж їх почули дві нечисті сили, що людям шкодять, даремно не сидять: один — чортик Куць, а другий — Пацьь.

Почухали чорти потилицю немиту і раду врадили, що й як би їм зробити, щоб не змогла Оксанка писанок писати, Великдень — Боже свято звеличати.

Зібралися вони під ніч, коли вже темно всюди, коли спокійно сплять всі добрі люди, та ще взяли з собою молоточки, щоб писанки оті побити на шматочки.

Вже під Оксанчину прийшли - примандрували хату, та двері замкнені — і нікуди дістатись. Глип — мишача є дірка край порога, туди пролізти, може, буде змога!

Були б, мабуть, якось пролізли нишком, та, їм на лихо, пробудилась мишка. Вона не раз кришками поживлялась при Оксані, тож не хотіла, щоб у хатку йшли чорти погані. Погналася за ними, скільки сили — і Куцеві хвосточка відкусила . . .

Хоч хвіст пропав, добрались брудноличі аж до яєць біленьких на полиці. Вже й молоточки підняли високо . . . Та ба, тут темно, що хоч виколь око! І тільки мала розпочатись праця — по рогах стук Пацьь Куця, а Куць Пацьь.

Так вдарились, аж з полиці впали туди, де на

Ганна ЧЕРІНЬ

СИНЬООКА ВЕСНА

Чом так гамірно надворі?!
Бо пташки у дружнім хорі
Під вікном сьогодні зранку
Завели дзвінку веснянку.

Аж схотілося вставати,
Разом з ними заспівати,
Разом з сонечком радіти,
Що всміхнулись перші квіти.

Чом весну, веселу панну,
У вінок зелений вбрану,
Ми стрічаєм, наче свято?
Бо вона — така багата:

Це трава в степу широкім,
Це фіялки синьоокі,
Це сріблисті водограї
І пташок барвисті зграї.

Ти така чудова, весно,
В тебе очі сині-сині,
Наче простори небесні
Там, у рідній Україні!

столі краски стояли, і вилізли із горщиків — ой, нене! — Куць ввесь червоний, Пацьь увесь зелений!..

Цього доволі хоч би й для чортяки, тож Куць у сльози, Пацьь також заплакав. Не знали, як їм утекти від згуби, бо у норі ... там мишка гострить зуби! Не вирватися їм надвір із хати! Хотіли хоч в куточок заховатись.

Та ба, нема лихим кутка в кімнаті! Біжать сюди — тут на іконі Божа Мати. Біжать туди — книжки там на поличках про козацтво сміле, що то з нечистим жартувати не уміло!

Так бігав Куць управо, Пацьь уліво, аж заспівав десь у повітці півень. Засяло сонце, закінчилась нічка, чортяки зникли, наче дим із свічки!

⁂

Ви бачили, як на Великдень ранком несла святити писанки Оксанка? Всім людям радість, Богові прослава!..

А Куць і Пацьь? Це вже не наша справа.

Г. ЧОРНОБИЦЬКА

Ілюстрації Юрія КОЗАКА

ОЙ, ЧОГОСЬ МЕНІ ВВИЖАЄТЬСЯ...

Ой, чогось мені ввижається:
У садочку зайчик скаче,
під віконце наближається,
ставить кошика неначе.
Ставить кошик під кущем ...
Так чогось мені ввижається.

Увижається іще:
він скрадається під липкою,
присідає на травник,
розгорта травичку лапкою,
щось кладе ...
І раптом зник.

Тссс! — Узую черевички,
побіжу в садок мерщій,
розгорну густу травичку
і загляну під кущі.

Не даремно увижалося:
у травичці писанки
і червоні крашанки,
а у кошику мальовані
запашні медяники.

Зайчик сам з куща вискакує.

Не біжи далеко в ліс!
„Як же я тобі подякую
за усе, що ти приніс?

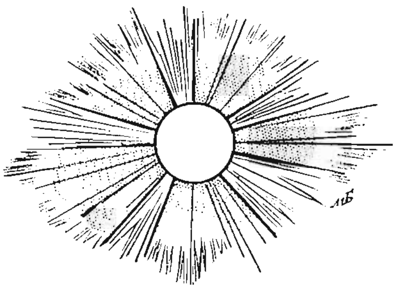
Як же я тобі подякую?"

Юліян ТАРНОВИЧ *Ілюстрації М. БУТОВИЧА*

СНИЛОСЯ СОНЦЕ ЗОЛОТЕ, ПРОМІННЕ...

Ніхто не опікувався малим сиротою. Бідні люди жили в Кирилівці, вони день - у - день мусіли ходити до тяжкої праці на панських ланах, відробляти панщину. У батька опадали та мліли руки від роботи на чужій ріллі. Крім малого сироти, було ще в хаті четверо дітей.

— „Світ такий гарний і такий великий, а люди так бідують!" — думав малий хлопчина. Виходив далеко за село, рівною межею, і не боявся ні лютого пана, ані його слуг, що наглядали за робітниками.

То йдучи, то підбігаючи за ширококрилим метеликом, хлопчина опинився на горбку. А звідси село видно, і широкі лани, і зелені садки. Золоте збіжжя хвилює, як безкрає море, і ясне сонце сяє з неба.

Малий сиротина забув і про голод, що його від ранку морив, і про терпкі слова мачухи, що не хотіла йому дати шматка хліба. Він вийняв з пазухи малий листочок паперу, вигладив його на коліні рукою, розстелив на твердій землі й добув олівця.

— Оце нарисую на білому листку велике-велике сонце, що ніколи не вгасатиме . . . Воно буде день і ніч світити і всі хмари розжене. Жадна буря мого сонця не притьмарить . . . У найдальшу бідну хатину понесу це сонце, щоб воно висушило сльози сиріт, угамувало біль усіх матерів та батьків.

Хлопчина ввесь горів величним бажанням, якісь дивні вогні запалювалися в його очах; жайворонок висів грудкою над його головою та радісно співав.

А коли вже сонце сідало на спочинок і матері верталися з поля додому, вони не будили малого сироти, що спав на межі. Одна жінка поклала скибку чорного хліба біля хлопчини і тричі його перехрестила. І на обличчі хлопчини з'явився усміх. Може бачив він у сні, як його сонце всю землю своїм світлом осяяло. І розвіялася тьма, а люди, радісні та щасливі, вийшли назустріч сонцю. Зникли десь злидні й горе — золоте сяйво волі витало над землею.

Тихо перешіптувалися між собою матері і не могли своїх очей відірвати від хлопчини.

— Мабуть, у сні з янголами грається, — сказала одна мати. — Чудне воно, це хлоп'я! Божуся, що ще на своєму віку такої дитини не бачила.

— Але чий він? — запитала друга мати. — У нашому селі я його не зустрічала. Може, з чужої сторони? . .

— Та це ж, Маріє, синок покійної Катерини і Григорія Шевченків, кріпаків таких, як і ми. Тарасиком його звуть.

Тарас ШЕВЧЕНКО

СВІТАЄ...

Світає,
Край неба палає,
Соловейко в темнім гаї
Сонце зустрічає;
Тихесенько вітер віє,
Степи, лани мріють,
Між ярами, над ставами
Верби зеленіють,
Сади рясні похилились,
Тополі по волі
Стоять собі, мов сторожа,
Розмовляють в полі.
І все то те . . . вся країна,
Повита красою,
Зеленіє, вмивається
Ранньою росою,
Вмивається, красується,
Сонце зустрічає,
І нема тому почину,
І краю немає.

СКЛАДЕННЯ ВІНКА ПЕРЕД ПАМ'ЯТНИКОМ Т. ШЕВЧЕНКОВІ НА „СОЮЗІВЦІ"

Представники Українського Народного Союзу й Видавництва „Свобода" складають вінок перед пам'ятником Т. Шевченкові на „Союзівці" в березні ц. р.

ГОТУЄМОСЯ ДО КОНКУРСУ ЮНИХ АВТОРІВ !

Дорогі діти, юні читачі „Веселки"! У березневому числі нашого журналика ми повідомили Вас про конкурс юних авторів у ювілейному Шевченковому році.

Цей конкурс проголошує ОПДЛ — Об'єднання Працівників Дитячої Літератури. У конкурсі можуть брати участь всі українські діти до 18-го року життя, які напишуть оповідання, вірш чи шкільну задачу про Тараса Шевченка, його життя або твори, або намалюють картину з його життя чи ілюстрацію до якогось його твору. Всі ці праці мають бути написані або намальовані власноручно. Свої праці може надсилати кожен автор окремо або збірно через „Рідну Школу" або молодечі товариства МУН, ОДУМ, Пласт, СУМ, СУМК, УКЮ, „Молода Просвіта" та ін. Один автор може надіслати щонайбільше три писані й три мальовані праці (всі разом або одну окремо, другу збірно із своєю школою, а третю збірно із молодечим товариством). Надсилати найдалі до 30-го червня 1961 р. на адресу: „Нашим дітям" — ОПДЛ, 39 Дженнінґс Евню, Торонто 9,Онт., Канада.

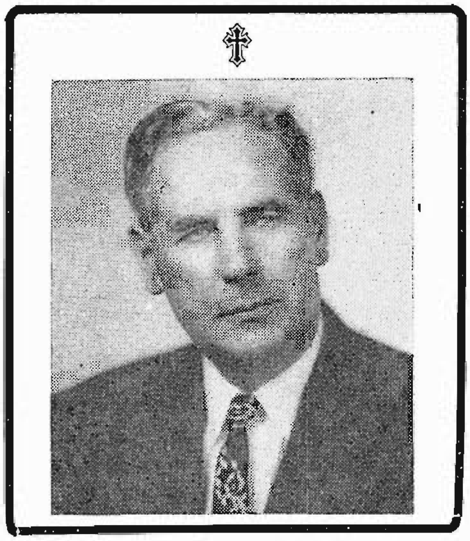
Найкращі праці будуть нагороджені і видруковані у „Веселці" або в інших виданнях. Крім цього будуть видані окремі „грамоти нагороджених" і „грамоти відзначених " юних авторів. Усіх нагород буде двадцять і всі вони будуть дуже цінні.

Кожна надіслана праця має бути підписана прибраним ім'ям або гаслом юного автора. До кожної праці має бути долучена коверта із написаним зверху прибраним ім'ям або гаслом і датою народження автора. Всередині заклеєної коверти має бути картка з правдивим ім'ям і прізвищем автора, його адресою і з зазначенням, чи є він учнем якої української школи і членом якого молодечого товариства.

Вислід конкурсу буде проголошений восени, і тоді ж буде подано, яка школа та яке товариство взяли найчисленнішу участь в конкурсі і хто здобув нагороди.

Повідомлення з докладними умовинами конкурсу можна прочитати в щоденнику „Свобода" або в інших часописах. Можна написати також до „Веселки", і вона вишле Вам це повідомлення.

Окрема комісія прочитає Ваші твори, розгляне Ваші малюнки і оцінить їх вартість. Подбайте про те, щоб Ваші праці здобули нагороду або відзначення на славу собі і своїм батькам!

Напередодні Світлого Празника Воскресення Господнього українська спільнота, а з нею й українська дітвора, зокрема читачі „Веселки", зазнали болючої втрати. Помер визначний український громадський, політичний і культурний діяч, Головний Предсідник Українського Народного Союзу і Президент Українського Конґресового Комітету Америки

бл. п. ДМИТРО ГАЛИЧИН

Покійний народився 30-го жовтня 1895 р. в селі Дички, Рогатинського повіту в Західній Україні. Середню школу закінчив у Рогатині. У Відні (Австрія) студіював у Високій Торговельній Школі.

Під час Українських Визвольних Змагань у 1917 р. боровся як старшина в лавах Української Армії. У 1923 р. прибув до ЗДА і тут усі свої сили віддав для праці в користь української спільноти. У 1950 р. став Головним Предсідником УНС і на тому пості залишився до кінця свого життя. Став президентом Українського Конґресового Комітету Америки та працював в багатьох інших установах, товариствах і організаціях, зокрема Панамериканській Українській Конференції. Покійний започаткував акцію будови пам'ятника Т. Шевченкові в Вашинґтоні.

Брав також участь в американському політичному житті як голова української групи Республіканської Партії.

За його визначні заслуги Український Вільний Університет в Мюнхені (Німеччина) дав йому почесний титул доктора суспільно-політичних наук.

У 1959 р. вибрано Д. Галичина „Українцем року".

Покійний був щирим Приятелем українських дітей і правдивим Добродієм „Веселки". За те заслужив собі на вдячність українського молодого покоління, яке заноситиме молитви до Всевишнього за спокій Його душі. — *ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!*

Авенір КОЛОМИЄЦЬ *Ілюстрація М.* БУТОВИЧА

Громадка добродушка Дадка

Казка гетверта

про те, як ґномики вчили зозулю власне гніздо будувати і як потім через цю науку не могли ввійти у власну хату.

Було це так.

Не раз чули ґномики скарги дрібних пташок на зозулю, що вона ніколи гнізда не будує, а свої яєчка в чужі гнізда зносить. Сидить собі зозуля тихенько на галузці й пильнує, коли щиглик або чижик відлетить від свого гнізда. Тоді вона підкрадеться поміж галуззям до того гнізда та й докладе до яєчок пташечки-господаря своє яйце. Потім полетить собі, а про яєчко й забуде. А бідні господарі гнізда мусять висиджувати і своїх дітей, і зозулиного підкидька.

Не могли цього дозволити добродушки. Узялися вони пильнувати гніздечок дрібних пташок. Поставили навколо них свої чати, озброєні шпильками ялиці, і як тільки показувалася зозуля, починали так на неї кричати, так вимахувати своїми списами, що вона рада-не-рада мусіла тікати.

Розлютилася зозуля.

— „Чекайте! — подумала собі. — Я зроблю таку штуку, що не захочеться вам совати ґном'ячого носа в наші пташині справи!"

Знайшла зозуля ще кількох своїх знайомих зозуль, що так само були лихі на ґномів, і наказала їм, щоб вони вдавали, наче хочуть знести яєчка в ті гнізда, яких пильнують лісові люденята.

— І робіть багато шуму, — сказала зозуля, — ґноми позбігаються, а мені тільки того й треба!

Так і зробили.

Як тільки добродушки почули зозулячий крик, всі до одного побігли рятувати гнізда, а зозуля тим часом знесла своє яйце в їхній хатці.

Дуже здивувалися й заклопоталися коротульки, коли вернулися додому й побачили зозулин гостинець. Що з ним робити?

— Розбити! — гукнули одні.

— Викотити, хай його щури з'їдять! — порадили другі.

— Просвердлити дірку й випити! Такої бочки харчів на цілий рік нам вистачить! — казали треті.

— Треба сісти та й подумати, — мовив учений Куванчача. — Ви почекайте, а я загляну до свого столітнього календаря. Може там щось таке є.

Раптом у лісі знову залунало „ку-ку, ку-ку". Добродушки всі до одного знову кинулися до пташиних гнізд, щоб їх боронити. Але й на цей раз зозуля до гнізда не прилетіла, а ґноми, як вернулися додому, то застали у своїй хатці вже не одно яєце, а два . . .

Зажурилися бородатенькі люденята.

Двоє яєць зайняли в хаті стільки місця, що господарям уже не було де і дітися. Хоч сідай на порозі та й плач!

Уже ніхто не радив розбивати гостинців, бо коли б їх розбити, то була б велика повідь з яєшні! . . Усі ґномики потопилися б. Викотити яєчка, щоб з'їв їх який звір чи хижа птаха? Ні, цього ґноми ніколи не зробили б: це були яєчка, з яких мали вилупитися живі пташенята, це мали бути молоді зозульки, як же можна було їх згубити? Хоч добродушки й боронили гніздечка від зозуль, але голосне зозулине „ку-ку" дуже любили, і ліс був би для них сумним, коли б того „ку-ку" не стало.

— Ну, то сідаймо, хіба, та самі висиджуймо! — промовив жартівливий Зуньо.

— Не висидимо! — покрутив головою Дадко.

— Висидимо! — настоював Бринь-Таратайко.

— А ти як думаєш, наш учений Куванчачо? — запитав Борис-не-борись.

— Я думаю, що або висидимо, або не висидимо! — відповів насуплений Куванчача.

Поставали зажурені ґномики перед порогом та й радять. Аж летить зозуля.

— Ха-ха-ха! — зареготала над головами бородайків. — Ха-ха-ха! Чи хутко зозуленят годуватимете? Чи хутко по деревах за гусеницями та комашнею бігатимете?

Виступив тоді з громади добродушків старшина Дадко.

— Слухай, недобра птахо! — промовив до зозулі. — Нащо ти робиш такі збитки?

— А на те, що, коли сунете носа до наших пташиних справ, то самі висиджуйте й годуйте моїх дітей!

— Недобре говориш, зозуле, — відповів Дадко. — Ми тобі лиха не хотіли. Ми хотіли змусити тебе власне гніздо будувати, щоб ти по чужих гніздечках своїх яєчок не розкидала.

— Ха-ха-ха! — зареготала зозуля. — А може ви спробували б навчити слимака бігати, а вовка оселедці їсти? Чи чули ви, щоб черепаха літала, а орел у норі, замість лиса, мешкав?

І полетіла. А по якомусь часі голосне „ку-ку" залунало в далекому лісі. Ґноми схопилися були вже бігти, але опам'яталися: третього зозулиного яйця вже не хотіли в своїй хатинці бачити.

— Хай птахи самі між собою пташині справи вирішують! — сказав мудрий Дадко. — Видно, що все воно так мусить бути у природі, як є. Природа знає, що робить, вона розумна мати.

Від того часу не перешкоджають ґноми зозулям складати яєчка по гніздах дрібних пташок. Зозуля, вдоволена з своєї перемоги, кукає по лісах і садках цілими днями, і часом чути навіть її „ха-ха-ха". Це вона сміється з ґномиків, які пробували навчити її будувати власне гніздо.

А ґноми довго потім показували один одному мозолі на своїх дрібненьких ручках. Так то вони викочували зозулині гостинці з своєї хати.

(Продовження буде)

Катерина ПЕРЕЛІСНА *Ілюстрація Е. КОЗАКА*

КАПРИЗУЛЯ

Мама кашку насипає,
Гриць не хоче їсти:
І гаряча! й не солодка!
І нема як сісти!

Мама кашку постудила,
Цукром притрусила,
Біля столу у кріселко
Гриця посадила.

Він же знову капризує:
„А тепер холодна!
Може киця буде їсти,
Бо вона голодна".

Мама глянула й забрала
Кашку геть із столу

І поставила для киці
Мисочку додолу.

Кицю двічі не просити —
Все поїла чисто.
Гриць побачив, схаменувся:
„Я теж хочу їсти!"

Мама стиснула плечима:
„Кашки більш немає,
Знов зварю аж на вечерю.
Хочеш — почекаєш".

Гриць поплакав, та вже більше
Кицю не годує,
З'їсть одразу хліб і кашку —
І не вередує.

Леонид ПОЛТАВА

КРАСУНЯ ОДЕСА

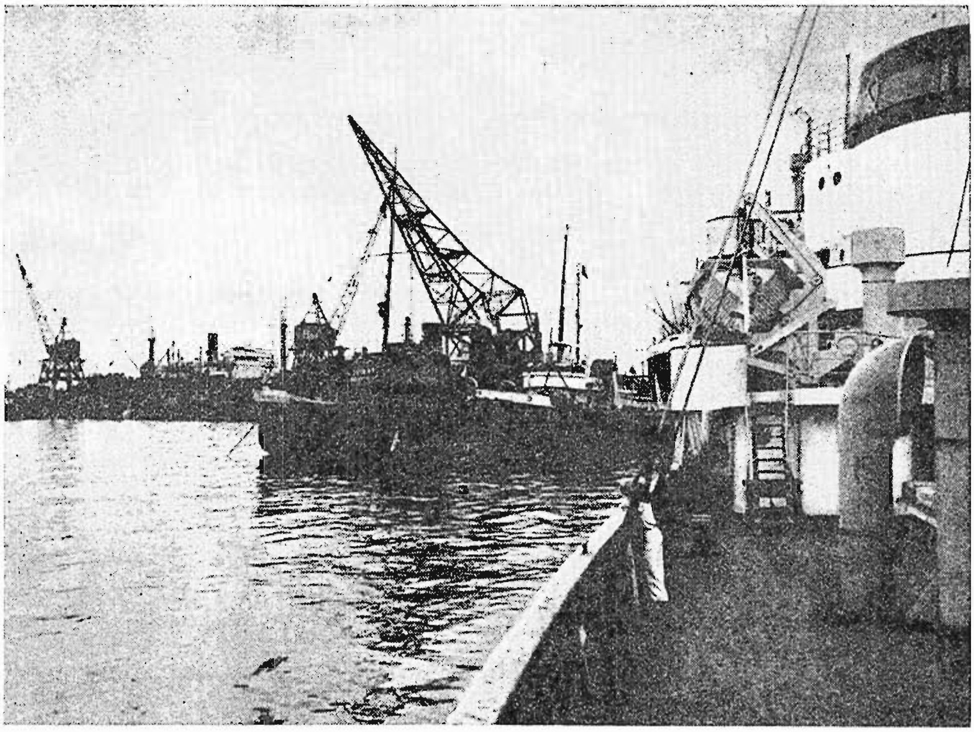
Над морем, що серед негоди
Шаліє, чорніє, реве,
Красуня казкової вроди,
Закохана в води, живе.

До неї не раз припливали
З далеких країн кораблі
І з ними пливти закликали
По щастя на іншій землі.

Відмовила дівчина: — знаю,
Я чула слова ці не раз,
Та рідного моря і Краю
Повік не зміняю на вас! —

І сяє, у плескоті весел
Чужі заглушивши слова,
Краса України — Одеса,
Своєї землі вартова!

Частина одеського порту →

Будинок театру опери й балету в Одесі

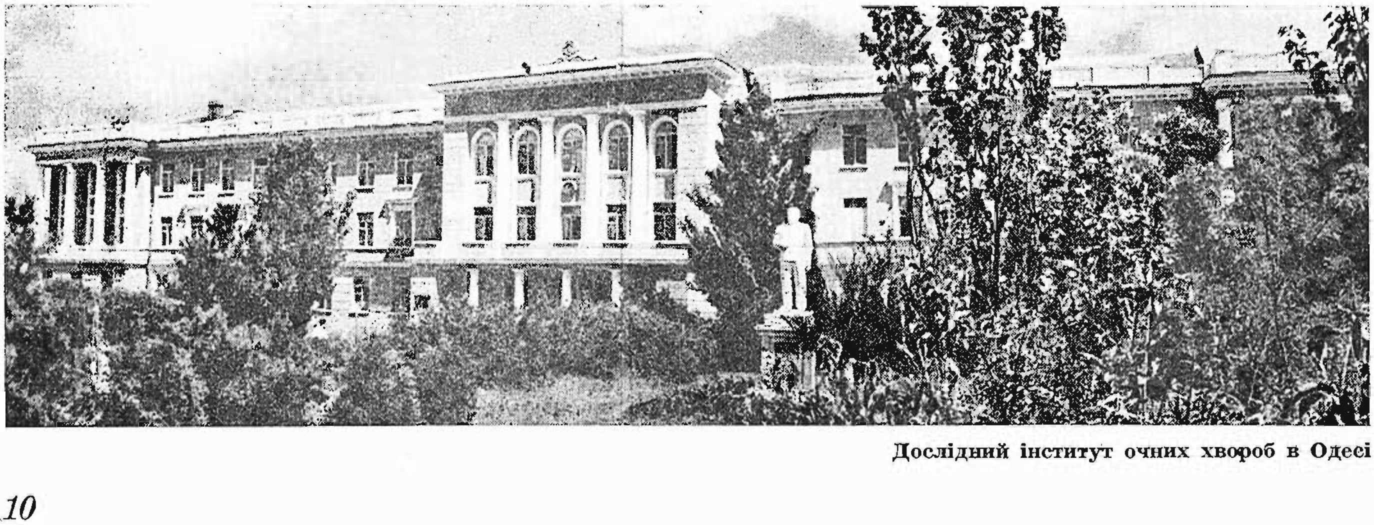
Роман ЗАВАДОВИЧ

ОДЕСА

У блакитне море, у дзеркальне плесо
Дивиться красуня з білих берегів . . .
Хто ж оця красуня? То струнка Одеса,
Чорноморська пристань, повна кораблів.

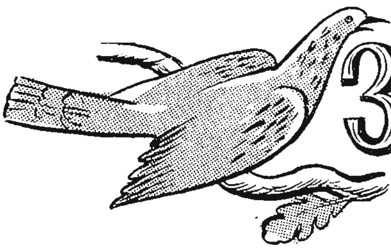
Кораблі, мов гуси, в пристані дрімають,
Їх до сну колищуть вітер і вода —
Завтра ж у мандрівку по морях безкраїх
Вишле їх Одеса, краля молода.

Курять пароплави із далеких рейсів,
Здалека гудками подають привіт —
Радо їх вітає з узбереж Одеса,
Брама України у широкий світ.

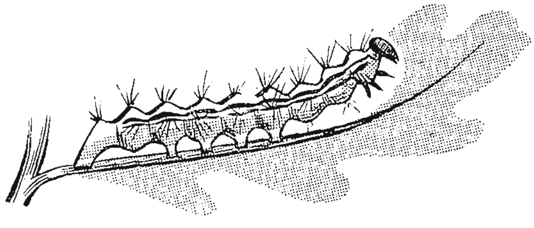

Дослідний інститут очних хвороб в Одесі

Мирослав ПЕТРІВ — *Ілюстрація П. ХОЛОДНОГО*

ЗОЗУЛЯ

Над птахами панував цар Ворон III.

Довідався він, що в його царстві живе негідна Зозуля. Ця птаха не будує собі гнізда, не піклується дітьми. Свої яєчка підкидає в чужі гнізда, і так інші пташки-мами мусять висиджувати зозуленят разом із своїми дітьми та піклуватися ними.

— Як це так? — розсердився Ворон III. — Я, хоч і цар, але й гніздо будую, і з жінкою-царицею дітей годую, а ця ледащиця нічим не хоче турбуватися! Безсоромно кує, а потім ще й насміхається з птахів!

Скликав цар найвищий суд.

Присудили: Зозулю-ледащицю на землі царя Ворона III не впускати!

Саме тоді птахи верталися з теплих країв. На кордоні Яструб зупинив Зозулю.

— Перепустка є?

— Яка перепустка? — здивувалася Зозуля. — Сотки літ перелітали туди мої предки і перепустки від них ніхто не вимагав.

— Ось рішення царського суду: „Зозулі-ледащиці на наші землі не впускати!" Геть звідси! — крикнув Яструб.

Що ж було робити? Зозуля вернулася до теплих країв . . .

Тим часом у царстві Ворона III почалося нещастя: волохаті гусениці-золотогузки заходилися нищити-об'їдати бруньки й листки овочевих дерев.

Цар вислав проти них Ворону. Прилетіла Ворона в сад та й побачила чорні, погані, волохаті гусениці.

— Не хочу їх їсти! Волію пухкеньких личинок хруща.

Зажурився цар. Посилає Дятля у сад проти волохатих гусениць. Дятель прилетів, подивився: таке чорне, погане! Відкрив дзьоба, торкнувся язиком шорстких волосинок і закричав:

— Ой, пече! У цих волосинах отрута! Волію виколупувати жуків-короїдів!

Зажурився цар. Посилає Ластівочку у сад. Ластівочка прилетіла, побачила: таке погане, чорне!

— Не схотів Дятель їсти, хоч у нього дзьоб, мов долото, не схотіла Ворона, то що ж я своїм дзьобиком пораджу? Краще вже ловити комариків та мушок!

Зажурився цар. Посилає Синичку в сад. Синичка прилетіла, поглянула: таке чорне, погане, повзає собі по листі та мов глузує з усіх!

— Е, стривай! Хіба б я не Синичка була, щоб тебе не перемогла!

Дзьобнула раз, скривилася.

— Ов, біда, пече! Ці волосинки ніяк їсти, вони отруйні!

Маленька Синичка видовбала дірочку в тілі гусениці, виїла всю середину, а шкірку з волосинками залишила. Прилетіла вона до царя й каже:

— Лихо з цими гусеницями-золотогузками! Одну я з'їла, але всіх з'їсти не можу.

Прилетіли Дрозди з іншою сумною вісткою: в борі волохаті гусениці соснової шовкопрядки нищать ялини, і немає тим ненажерам стриму. Жадна пташка не хоче їх нищити-поїдати . . .

Зажурився цар. Звелів оголосити, що призначить своїм першим міністром того птаха, який нищитиме волохатих гусениць.

Приманлива була нагорода, але ніхто не зголошувався. Сорока-білобока аж хвоста собі рвала з люті: вона давно хотіла стати царською достойницею. Та що ж! Знищити волохатих гусениць — неможливе завдання . . .

Аж ось прилетіла перед царський престіл лагідна Перепілочка.

— Царю! Тільки Зозуля, яку ми прогнали з нашого царства, може знищити волохатих гусениць!

— Де ж та Зозуля? Уневажнюю присуд! Доставити її сюди!

Швидкокрила Ластівочка полетіла до теплих країв і за тиждень привела Зозулю.

— Чи ти можеш знищити волохатих гусениць? — спитав цар.

— Так! Волохаті гусениці — мої ласощі!

— Добре! Але чи ти знаєш, що гусениці-золотогузки мають отруйні волосинки?

— Знаю! Їхня отрута мені зовсім не шкодить.

— Гаразд! Якщо виконаєш завдання, я прощу тобі й ти станеш моїм міністром. Хотів би я ще знати, чому ти така недбалиця, що власного гнізда не будуєш і дітьми не піклуєшся.

— Треба було, щоб суд мене про це спитав, поки мене вигнанням покарав. Признаюся: не будую гнізда, не піклуюся дітьми, завдаю турбот малим пташкам. Погано це, правда! Але чи ти знаєш, царю, що я не можу висиджувати дітей?

(Закінчення на 12-ій стор. внизу)

ГАННУСИН ВЕЛИКДЕНЬ

Деякі українські діти проживають у місцевостях, де нема своєї церкви. На урочисті свята вони їдуть з батьками навіть за сотні миль, щоб тільки бути в українській церкві на Богослуженні. Тут юна Аня описала справжню подію, як Ганнуся їздила до далекого міста, щоб посвятити пасочку в українській церкві і побачити рідних людей. А, може, ця Ганнуся — сама авторка? Хто знає!..

„Ох, який довгий Великий Піст! Як довго треба чекати Великодня! — думала Ганнуся. — Так довго не їсти шоколядок, цукерків і морозива! . .”

Матуся оповідала Ганнусі про страсті Христові, про те, як Ісус сорок днів нічого не їв і не пив, а тільки постив і молився. Ганнуся знала, що в піст треба відмовити собі в чомусь найприємнішому. А цим найприємнішим були для неї солодощі.

Та не лише тому Ганнуся чекала на Великдень. Вона знала, що тоді поїде з татом і матусею до української церкви і побачить, як воскресне „український Ісусик”.

Була Страсна Середа. Ганнуся прийшла зі школи, роздягнулася і з лялькою на руках пішла до мами.

— Мамо, чи ми поїдемо туди далеко, до великого міста?

— Так, Ганнусенько!

— Мамо, як довго треба ще чекати?

— Два дні. У п'ятницю вночі, о другій годині, поїдемо.

— О, буде цікаво! — закликала Ганнуся, а потім додала шепотом: — І трохи страшно . . .

Нетерпелива Ганнуся не могла діждатися хвилини виїзду. Як увечері помагала батькам писати писанки, то так задумалася, що яєчко вислизнуло з рук і . . . розбилося.

Нарешті прийшов той довгожданий день. Коробка з паскою і печивом готові, валізки також, Ганнуся не забула всунути туди й свою улюблену лялю. Хай і вона побачить наш Великдень!

Увечері полягали спати, та Ганнуся від зворушення довго не могла заснути, а як нарешті заснула, то приснилися їй янголи, що пильнували її авта по дорозі до української церкви. Нараз усе розвіялось: і авто, і янголи. Ганнуся почула на собі доторк матусиних рук.

— Час уставати, дитинонько! Ми зараз будемо їхати! — будила її матуся.

Хоч Ганнуся багато днів чекала на цю хвилину, тепер було їй досить тяжко залишати тепле ліжечко і вставати темної ночі. Коли ж Ганнуся убралася й випила молоко, ціла родина вирушила в далеку дорогу.

Сіли в авто, перехрестилися й поїхали. Ганнуся довго не могла заснути, хоч нічка була темна. Вона знала, що їх чекає щось незвичайно цікаве. Вона раділа . . .

Світало . . . Дорога вела лісом. Як тут гарно! Пташки будилися зі сну, починали співати. Біля дороги цвіли квітки. Ганнусі здавалося, що вся природа приготовляється до величної події, воскресіння Христа.

Ось і приїхали! Страсна Субота!

Ганнуся пішла з батьками посвятити паску. Боже, яка велика, хороша церква, як багато людей! Усі поспішають з кошиками, накритими вишитими скатерками. У церкві мама купила свічечку, і Ганнуся поставила її у свій кошичок між писанками.

Священик посвятив паску та яєчка, і Ганнуся щаслива пішла з мамою до Плащаниці.

Увечері Ганнуся скоро заснула, бо була змучена. Збудила її метушня: всі збиралися до церкви. Ганнуся вдягнула нову суконку й також пішла з батьками до церкви.

— „Христос воскрес!” — заспівала ціла церква. Велика радість огорнула всіх людей. І в церкві стало весело: всюди були квіти, Плащаниці з ранами Ісуса вже не було.

Христос воскрес! Ганнуся задумалась і подивилась кудись далеко-далеко. Вона бачила, як із воскреслим Христом воскресла Україна . . .

Аня МОСТОВИЧ

ЗОЗУЛЯ

(Закінчення зі сторінки 11-ої)

От, знесу одно яйце, а друге в мене знайдеться аж за два-три тижні або й за місяць. Що ж мені робити? Не можу рівночасно і дітей годувати і на яйцях сидіти! . .

— Я цього не знав. Це тебе трохи виправдує, — сказав цар. — Якщо знищиш гусениць, тоді все тобі прощу.

Зозуля швидко й справно винищила волохатих гусениць. Овочеві сади та ялини в борі були врятовані. Цар урочисто вручив Зозулі нагороду-орден. Тепер вона є царським міністром, а як помре старий цар, то, може, й царицею стане . . .

А сорока-білобока ой-ой яка заздрісна!

Олександер БІЛОУСЕНКО

ПРИГОДИ ВОВКА НЕСИТОГО

16. КОНЦЕРТ У ВОВЧІЙ ЯМІ

Ілюстрація В. Цимбала

Вовчика як за серце вхопило від тієї ще нечуваної музики. Голова йому сама якось догори піднялася, в горлі заскоботало — та як завиє! Музика по грубших струнах смичком поводить, — і Вовчик грубим голосом заводить, наче сердито ворогам своїм загрожує; по тоненьких струнах музика ударить, — то й Вовчик заведе так тонко-тонко, наче плаче-ридає, всю тугу з душі виливає.

Аж тут одна струна — лусь! — та й порвалася. Спинився на мить музика. Замовк і Вовчик. Глянули один на одного та й знову — той грати, а той співати. Вже й друга, й третя струна тріснули, а музика все грає. Так до ранку забавлялися, — і так то вже музика цю останню струну береже, бо в тій струні — усе життя його; коли увірветься, то не помилує його співучий сусіда.

Вже й розвиднилося. І грач, і співак почули, що хтось підходить до ями. Замовкли обидва.

То був мисливець, що на вовків полював. То він пастку на вовка наставив і оце зраня прийшов подивитися, чи впіймалося що. Глянув у яму на свою подвійну здобич, примітив людську постать та й питає:

— А хто там у компанії з вовком?

— Це я, Охрім-скрипаль, з весілля вертався та й з вовком сприятелювався! — відказує йому музика.

— А що ти там робиш?

— На скрипку граю, вовка забавляю!

— На що ж ти його забавляєш?

— Бо як не буду забавляти, то й світу мені не видати!

Засміявся чоловік, — пізнав він веселого Охріма, що всіх забавляє своєю скрипкою та своїми жартами.

— ,,Що його робити? — думає собі мисливець. — Стріляти у вовка не можна, бо ще, на лихо, поцілю в Охріма. Ні, краще подам Охрімові драбину, а як він вилізе, тоді вже я собі з вовком дам раду".

Витяг стрілець з корча драбинку, та й упустив у яму. Ще та драбина й землі не торкнулася, як наш Вовчик скік! — із щабля на щабель, аж на саму гору, а з драбини в корчі — тільки за ним зашелестіло.

(Продовження буде)

РОЗГАДАЙМО!

1. ЩО ЦЕ?

а. Не думає, не говорить,
та числити знає,
і коли лише захочеш
твій тягар все добре обчисляє.

б. Своїх очей не мають, а другим
бачити помагають.

в. Стоять високими рядами
понад дахами, понад коминами.

г. Брат до сестри у гості їде,
а вона від нього втікає.

***

2. ПЕРЕХРЕСНИЦЯ

А — — — А
— А — А —
— — А — —
— А — А —
А — — — А

Тут п'ять слів — одно під одним, а букви „А" розміщені так, що творять перехрестя. Вставте на місце рисок такі букви, щоб вийшли відповідні слова.

***

3. ХТО Ж МИ ТАКІ?

(Уклав Б. Данилович)

Ми — два брати.
Куди б не йти,
Ми завжди разом — до мети.

Усенький день працюєм досить,
Бо кожен з нас тягар все носить.

Наш відпочинок — біля ліжка,
Як босі вже дитячі ніжки,
Коли на землю ляже нічка...
Хто ж ми такі? Ми . . . . !

***

4. ХТО ЦЕ?

У воді сидить охоче,
Та не риба і не рак.
Вистромля булькаті очі
І співає: „Кум-квак!"

***

5. РЕБУСИКИ

а. О О Ч

б. 40 а

З ДИТЯЧОГО ЖИТТЯ

ВЕСЕЛЧИНІ КОЛЯДНИКИ

Добрий приклад жертвенности й посвяти дали наші читачі Юрко, Христя й Діяна Макогін з Клівленду, Н. Й. Ось що вони пишуть:

Різдвяні свята цього року були для нас особливо веселі. На Святий Вечір наш тато оповів нам, як колись малим хлопцем ходив з вертепом і звіздою колядувати. Це батькове оповідання дуже нам сподобалося. Ми спитали тата, чи не могли б ми тут, в Америці, колядувати так, як в Україні. Батько дав свою згоду й я та мої дві сестрички — Христинка та Діянка пішли з колядою від хати до хати так, як в Україні, тільки без вертепу. Наша найменша сестричка Ляля-Діяна має тільки два з половиною роки, і я мусів її носити на руках. Колядник з неї був дуже добрий і всі найбільше нею цікавилися. „Тут зе, тут зе, тут зе. . ." — це коляда, яку вона найкраще знає. Ми колядували для Тебе, „Веселко", і заколядованих 33 доляри зі списком пересилаємо на Твою адресу. Просимо за ці гроші висилати „Веселку" бідним українським дітям в Европі, які ходять до дитячих садків і українознавчих шкіл. Нам буде приємно довідатися, що завдяки нашій коляді звеселиться гурт українських дітей на чужині.

На світлині славні веселчині колядники — Юрко, Христинка і Діянка-Ляля Макогін. „Веселка" щиро дякує їм за труд і ставить їх за приклад іншим читачам нашого журналу. Діти в Німеччині, які за заколядовані ними гроші отримують „Веселку", напевно щиро вдячні своїм друзям з Клівленду.

ЯЛИНКА ВІДДІЛУ „ДНІСТЕР" ЮСУМА В ТРЕНТОНІ, Н. ДЖ.

Ми, юначки Відділу ЮСУМА „Дністер" в Трентоні, кожного року влаштовуємо ялинку. Цього року нашу ялинку ми почали чотирма короткими сценками, в яких брали участь сорок двоє хлопців і дівчат. Це були такі сценки: „Ісусик-скиталець" Роляника, „Різдво в борі" Р. Завадовича, „Боже чудо" Роляника та „Срібна зірка" Н. Калюжної. Після вистави відбулося прийняття, на яке ми, дівчата, самі пекли тістечка. Була й кутя. Під час прийняття ми колядували й деклямували. Юні сумівці й сумівки, які пильно ходили на сходини, совісно виконували свої обов'язки, добре вчилися й багато читали, отримали книжкові нагороди. Менші діти отримали „Веселку". „Веселка" є в нашій бібліотеці і всі її пильно читають, а малята, які ще не вміють читати, змальовують з неї образки.

Тепер ми готуємося відсвяткувати Шевченкові роковини. Під час Великодня влаштуємо виставку вишивок.

Пересилаємо Тобі, „Веселко", щирий привіт — Марійка Булат, Ірина Антонів, Марійка Кльоц, Марія Дяків.

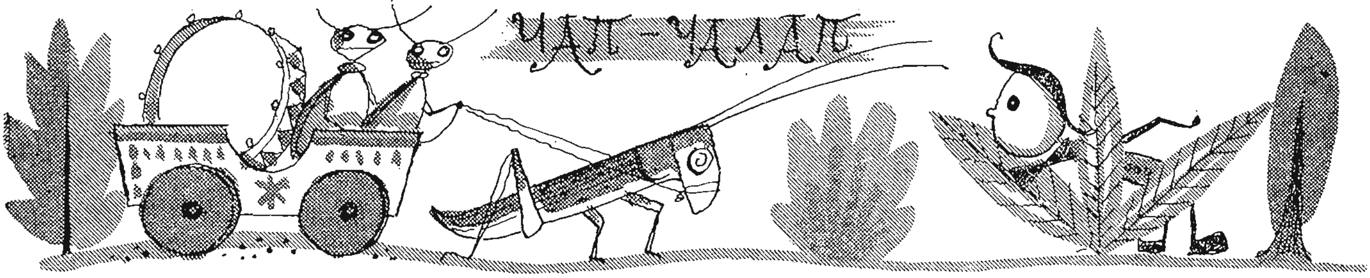

На першій світлині юначки ЮСУМА в Трентоні коло своїх робіт на минулорічній виставці вишивок. На другій — Марійка Дяків і Євгенія Слабицька, юначки ЮСУМА в Трентоні, при столі з експонатами українського народного мистецтва.

КОСТЮМОВА ЗАБАВА „СТЕПОВИХ І ЛІСОВИХ КВІТІВ" В НЮ ЙОРКУ

У Ню Йорку є нас багато пластових новачок і ми називаємося „Степові й Лісові Квіти". Кожного тижня відбуваємо сходини. Нами опікуються сестрички. Раз на місяць збираємося всі, щоб співати пісень, слухати казок та грати різні гри. Щороку маємо костюмову забаву. Цього року наша костюмівка відбулася в лютому, на підставі казки про те, як маленька дівчинка в зимовий вечір зайшла до крамниці з іграшками, оглядала їх, а потім заснула в м'якому кріслі. Тоді в крамниці почали діятися дивні дива. З полиці зійшла княжна Дрімота і разом з крилатими піснями заколисала дівчинку. Після того Дрімота оживила всі забавки в крамниці. А були ними передягнені за іграшки діти. Ми бавилися дуже гарно, а з нами забавлялися наші виховники-сестрички й братчики. Діти-іграшки були дуже гарні. Тут були сніжинки, квіти, лялі, горобчики, княженки, лицарі, княжі дружинники, гетьмани, стрільці, моряки. Одна дівчинка була передягнена за суничку, інша за ранню зірку, ще інша за метелика. Вже тепер запрошуємо дітей на нашу костюмівку в наступному році.

ЧАП-ЧАЛАП

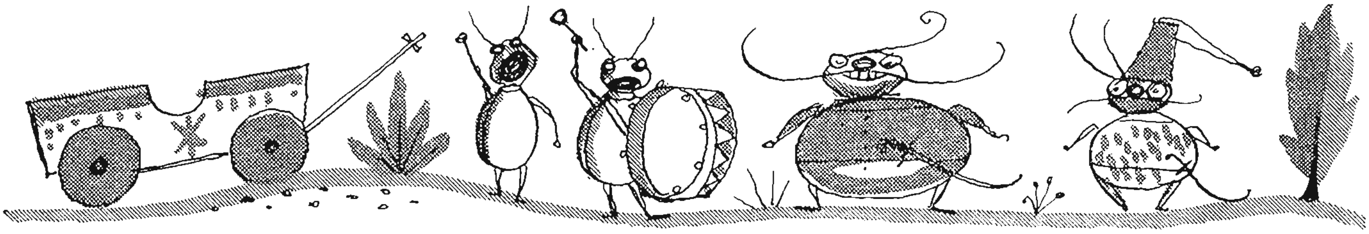

Через ліс
Іде віз.

Хто на возі?
Козі-Розі.

Що везуть
Козі тут?

Барабан —
Бам-бам-бам.

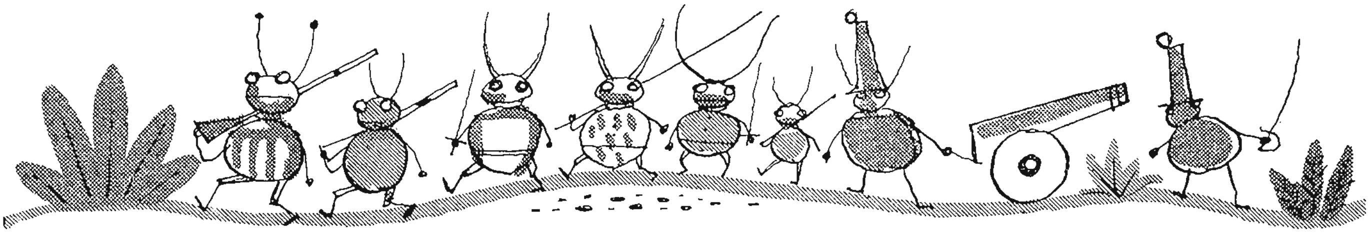

Як заграли,
Закричали,

То із лугу:
„Пугу-пугу!"

Вийшов жук
Таранчук

І жучок
Козачок.

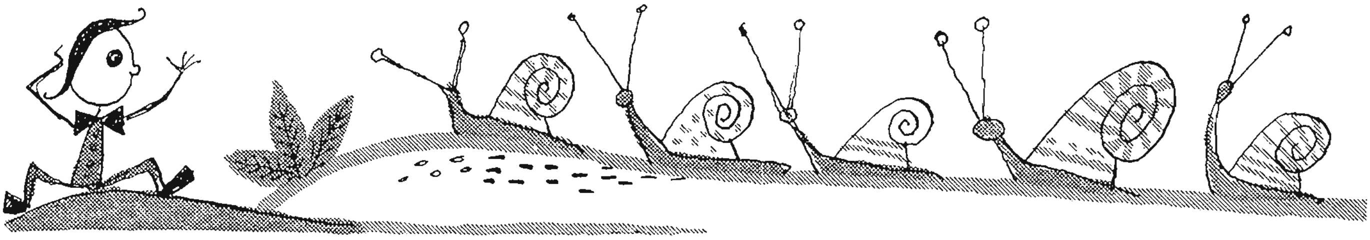

А за ним,
Як у дим,

Свояки —
Вояки:

Мушкетери
І сапери,

Ще й жовніри,
Канонірии.

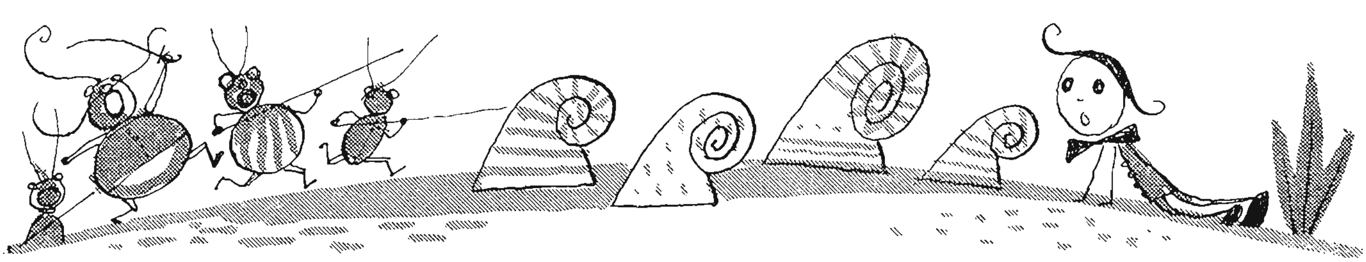

Боже мій!
Буде бій...

Де і з ким?
Та з отим

Слимаком!
За горбком!

Сів ось там,
Ще й не сам.

Бий! Гурра!!!
Та нема

Слимаків.
До хатів

Повтікали,
Бо і мали

Недалеко —

ЕКО

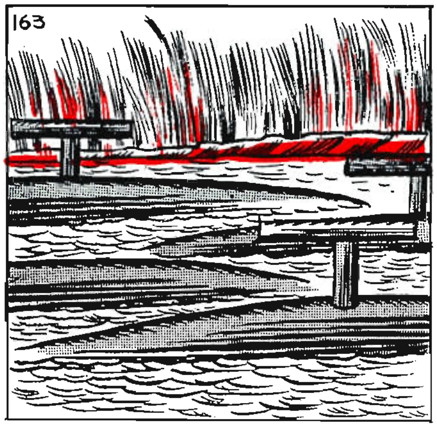
Сценарій і текст: Р. ЗАВАДОВИЧ — *Ілюстрації: П. ХОЛОДНИЙ*

Scenario and story: R. ZAVADOVYCH — *Illustrations: P. CHOLODNY*

БОГДАН, КОЗАК-ХАРАКТЕРНИК
ІСТОРИЧНА КАЗКА

UKRAINIAN TALE
BOHDAN, KOZAK-SORCERER

РОЗДІЛ XI: НА ОЧАКІВ! — *CHAPTER XI: TO OCHAKIV!*

Незабаром теслі збудували ще три підводні човни.

Soon the carpenters built three additional submarines.

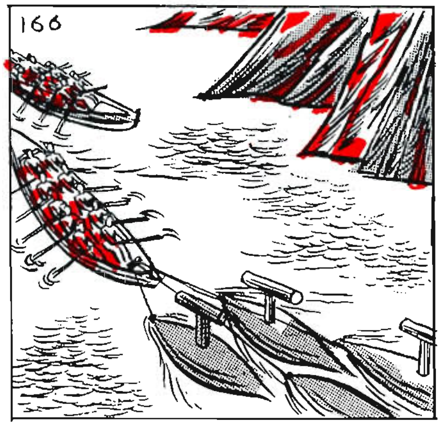
— Батьку кошовий, вісімдесят козаків „підводного куреня" я вже вишколив, а ще прошу в тебе три сотні на чайках.

"Father Koshovy, I have already trained eighty Kozaks of the "submarine squadron," and I still need three hundred men in longboats."

— Бери, Богдане, козаків, скільки треба, а ми за три дні рушимо впоперек степами тобі назустріч!

"Take the number of Kozaks which you require. In three days time the rest of us will march off across the steppes and meet with you."

У неділю, по Богослужбі, вирушили козаки в похід.

On Sunday after Mass the Kozaks began the campaign.

На турецькому кордоні, серед густого очерету, відбулася нарада.

On the Turkish border, among thick reeds the Kozaks held council.

— Ти, Яремо, на тому боці лиману, просто Очакова, стягнеш на себе турецькі ґалери! — сказав Богдан і дав докладні розпорядження.

"Yarema, you will decoy the Turkish galleys on the other side of the estuary, across from Ochakiv," Bohdan said, and issued further detailed instructions.

(Кінець розділу одинадцятого)

(The end of chapter eleven)